

Sdílení energie a komunity využívající obnovitelné zdroje energie

Definice sdílení energie

Evropská komise definuje sdílení energie v novele návrhu uspořádání trhu s elektřinou (EMD) jako: „vlastní spotřebu obnovitelné energie aktivními zákazníky¹. To znamená kolektivní vlastní spotřebu skupiny lidí, kteří vlastní distribuované zdroje na (potenciálně) více místech, například: škola spotřebovává přebytečnou energii ze střešních fotovoltaických systémů svých sousedů. Tento mechanismus může snížit závislost na fosilních palivech a zvýšit soběstačnost v dané lokalitě.

Novela EMD dále zaručuje právo na sdílení energie všem domácnostem, malým a středním podnikům a veřejným orgánům. Tímto krokem evropská legislativa nyní zavazuje všechny členské státy, aby přijaly odpovídající opatření a umožnily sdílení energie prostřednictvím vnitrostátních právních předpisů. Členské státy by měly tuto legislativu implementovat do července 2026 a zajistit nezbytnou technickou infrastrukturu. Technická infrastruktura je bezpochyby jednou z klíčových oblastí, kde je zapotřebí rychlý rozvoj. Mimo jiné by již nyní měly být v celé Evropě zavedeny inteligentní měřiče (tj. inteligentní měřicí systémy, které mohou zaznamenávat data v 15minutových intervalech), aby byl umožněn přenos dat potřebný k plnému využití potenciálu sdílení energie. Realita je bohužel zcela odlišná, protože některé členské státy nainstalovaly inteligentní měřiče pouze u 10 % domácností a zařízení.

Sdílení energie a energetické komunity

Sdílení energie je klíčovým mechanismem pro občanskou energetiku a aktivní účast spotřebitelů na energetické transformaci. Komunity pro obnovitelné zdroje energie (REC) hrají důležitou roli jako ambasadoři, realizátoři a uživatelé rámců umožňujících sdílení energie. Ne každá REC využívá sdílení energie a ne každá forma sdílení energie vyžaduje účast REC – ale oba koncepty jdou ruku v ruce. Společně posilují podmínky pro občanskou energetiku v Evropě.

Energetický balíček pro občany

Propojení sdílení energie a energetických komunit je jasně vyjádřeno v nově zveřejněném Energetickém balíčku pro občany (CEP), kde oba koncepty jdou ruku v ruce. Konkrétně pilíř 2, akce 5 zmiňuje nutnost „podpořit vlastní výrobu energie a sdílení energie mezi občany“². Balíček CEP uvádí několik důvodů pro urychlení sdílení energie: místní spotřeba vlastní vyrobené energie může odlehčit síti, posílit energetickou autonomii a v konečném důsledku umožnit dostupnou místní energii – zejména pro zranitelné domácnosti. Evropská komise se snaží aktivovat nevyužitý potenciál v oblasti sdílení energie, který umožní zvýšit úspory energie v členských státech. Klíčovou otázkou bude, zda a jak bude na CEP navazovat příslušné evropské financování s cílem restrukturalizovat místní energetické systémy na komunity sdílející energii. CEP se zaměřuje na sdílení energie jako řešení závislosti na fosilních palivech, kolísavých cen a jako řešení pro zranitelné domácnosti, které chtějí ušetřit peníze.

Evropská legislativa představuje jeden krok na této cestě, dalším krokem je její implementace v členských státech. Překážky a bariéry jsou často

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1711

² Energetický balíček pro občany (2026)

mnohostranné a členské státy se liší v míře ambicí při jejich překonávání. Nejdůležitějšími faktory pro posouzení, jak daleko daná země pokročila, jsou: vnitrostátní legislativa, sběr dat a zavádění inteligentních měřičů, dostupnost softwaru, vnitrostátní podpůrné struktury a počet úspěšných projektů sdílení energie.

Sdílení energie v České republice: současný stav a politiky

Národní legislativa: Česká republika umožnila sdílení energie prostřednictvím novely známé jako Lex OZE II, která vstoupila v platnost v lednu 2024. Zavedla právní rámec umožňující sdílení elektřiny v distribučních sítích mezi domácnostmi, bytovými domy, firmami a energetickými komunitami. Systém spravuje Elektroenergetické datové centrum (EDC), které registruje účastníky a v reálném čase dohlíží na sdílenou elektřinu. Od srpna 2026 by mělo EDC spustit tři nové služby: skladování elektřiny, podporu agregace technické flexibility pro vyrovnávací služby a systém „semaforů“ v síti poskytující informace v reálném čase o kapacitě a omezeních sítě. Tyto služby mají podporovat efektivní provoz a vyvažování české elektrizační soustavy.³

Sběr dat a zavádění inteligentních měřičů: Sdílení elektřiny funguje na základě dat v 15minutových intervalech shromážděných inteligentními měřiči, které se rychle zavádějí po celé zemi. Každý zúčastněný spotřebitel a výrobce musí být vybaven takovým měřičem, který bezplatně instalují distributoři. EDC digitálně shromažďuje, zpracovává a vyvažuje data o spotřebě a výrobě, čímž zajišťuje transparentní vyúčtování sdílení. Ačkoli zavádění stále probíhá,

nová fotovoltaická připojení zahrnují infrastrukturu inteligentního měření.

Dostupnost softwaru: EDC provozuje národní digitální platformu, která spravuje registrace, výměnu dat a alokační klíče pro sdílenou elektřinu. Různí místní poskytovatelé také vyvíjejí vizualizační a optimalizační nástroje pro komunity a aktivní spotřebitele. Pilotní software společností *ČEZ Distribuce* a *E.ON Energie* podporuje monitorování dat a simulaci výkonu. Český trh se nachází v rané, ale dynamické fázi vývoje, přičemž interoperabilita a přístup k datům se postupně standardizují.

Národní podpůrné struktury: Energetické komunity mohou využít různé finanční a poradenské podpory, např. prostřednictvím programu *KOMUNERG*, který přiděluje přibližně 20 miliard EUR, z čehož 2,8 % je specificky určeno pro energetické komunity. Energetické komunity mohou rovněž čerpat prostředky z Národního plánu obnovy, i když ten není specificky zaměřen na energetické komunity. Veřejné povědomí a účast jsou posilovány národními kampaněmi koordinovanými Ministerstvem průmyslu a obchodu (MPO) a Energetickým regulačním úřadem (ERÚ).⁴

Počet úspěšných projektů sdílení energie: Do konce roku 2025 bylo v českém systému sdílení energie registrováno téměř 40 000 účastníků, včetně 864 bytových domů, 85 energetických komunit a více než 22 000 výrobních a 37 000 odběrných míst. Společně v roce 2025 sdíleli skoro 60 GWh elektřiny, což odpovídá roční spotřebě malého města, jako je Litovel nebo Turnov. Počet operací každý měsíc roste a každé

³ <https://www.edc-cr.cz/pro-verejnost/aktuality/tiskove-zpravy/dalsi-krok-k-moderni-energetice-sdileni-elektřiny-letos-doplni-nove-sluzby/>

⁴ <https://www.rescoop.eu/policy/financing-tracker/recovery-resilience-funds/czech-republic>

čtvrtletí do systému vstupují tisíce nových účastníků.⁵

Osvědčená praxe: Podrobný popis a rozhovor s členy komunity pro sdílení energie ve Zlíně najdete v publikaci [ECOEMPOWER Whitebook](#).

ECOEMPOWER

Projekt ECOEMPOWER – Ecosystems EMPOWERing na regionální a místní úrovni podporující energetické komunity je financován

Evropskou výkonnou agenturou pro klima, infrastrukturu a životní prostředí (CINEA) na základě grantové dohody č. 101120775.

⁵ <https://www.edc-cr.cz/pro-verejnost/aktuality/tiskove-zpravy/cesi-chteji-sdilet-elektrinu-zajem-neprerusily-ani-zima-ani-vanoce/>